

Olycksfall-, Incident- och riskobservationsrapport för en säkrare byggbransch.

Bakgrund

Säkerheten i byggbranschen är viktigt för att arbetet skall utföras på ett säkert sätt, då det minimerar riskerna för olycksfall. Byggbranschen i Sverige är inte helt säker, det är ungefär 6000 arbetsolyckor som sker i den branschen och utsätter byggnadsarbetare för mest olyckor. Därför är det av vikt att alla byggnadsarbetare utför arbetet i en säker arbetsmiljö då det är en rättighet för de. Det finns ett orsakssamband där det för varje olycka som sker kan finnas ett flertal bidragande faktorer, orsaker samt underorsaker. Dessa faktorer kan delas upp i beteendefaktorer samt miljöfaktorer som orsakar olyckor.

Dagens byggbransch analyserades i en undersökning gjord av forskare, där de kommit fram till att byggbranschen fortfarande lider av kompetensbrist. Detta bevisades utifrån en undersökning som gjordes, där det visade sig att 24 av 43 byggarbetsplatser hade kompetensbrist, vilket var en ökning jämfört med tidigare år. Detta var en indikator på att problem inom byggbranschen fortfarande kvarstår.

Resultat

- Varför ska olyckor, incidenter och riskobservationer utredas?

Olyckor, incidenter samt riskobservationer ska utredas för att identifiera fel och genom det ta åtgärder som förbättrar felet. Faktorer som när det skedde, varför det skedde och hur det gick till är viktigt att ta reda på. Utredningen görs för att minimera risken att problem uppstår som i de flesta fall leder till att personer skadar sig på byggarbetsplatsen. Genom utredning blir byggföretag bättre på att vara mer noggranna och tar hänsyn till mindre allvarliga tillbud för att detta underlättar att olyckor sker i fortsättningen.

- Hur rapporteras olyckor, incidenter och riskobservationer på byggarbetsplatser?

Rapporteringen inom företagen går igenom ett digitalt system, nämligen buildsafe och IA-appen. Alla som jobbar på byggarbetsplatsen är skyldiga att dokumentera händelser och ta del av dokumenterade händelser. Rapporteringen inom respektive företag sker i olika steg, nämligen var olyckan inträffat, när den inträffat och hur den inträffat. Det visar även sig att informationen nås ut till övriga som arbetar på kontoret och inte ute på plats har ett eget internt system som kallas för Thage improve och för företaget Serneke sker det via mail.

- Vilka lärdomar kan dras från olyckor, incidenter och riskobservationer utredningar?

Bakomliggande faktorer och nästan-olyckor är lärdomarna som kan dras från utredningarna. Man lär sig vad för åtgärder som ska tas, vad som har gått fel och dessutom vidareutvecklas företaget till bättre inom det som brister. Lärdomarna kan även uppdelas på lång sikt och kort sikt vilket ger en fördel till att lösa och lära sig av nuvarande problem, för att senare undvika att det uppstår i framtiden. När alla organisationens medlemmar arbetar tillsammans för att hitta lösningar, kommer detta leda till att uppsatta mål nås, då det skapas effektivitet inom organisationen.

Problemformulering

Grunden för att uppnå studiens syfte är frågeställningarna som lyder:

- Varför ska olyckor, incidenter och riskobservationer utredas?
- Hur rapporteras olyckor, incidenter och riskobservationer på byggarbetsplatser?
- Vilka lärdomar kan dras från olyckor, incidenter och riskobservation utredningar?

Syfte och mål

Syftet med denna studie är att ge en utökad förståelse för varför olyckor inom byggföretag sker. Syftet med detta är att få en förståelse av grund faktorerna som påverkar rapporteringsbenägenheten inom byggföretag. Genom en utökad förståelse kan företag förebygga arbetsskador och ta lärdom av riskobservationerna som sker på arbetsplatsen. Målet med studiens frågeställningar är främst för att ge en lösning som minskar arbetsskador som sker inom byggarbetsplatser. De utvalda byggföretagen skall arbeta för att kunna uppnå en förbättrad rapportering, ta lärdom av tidigare misstag samt förebygga incidenter genom riskobservationer.

Genomförande

Vid genomförande av intervjun skickades intervjuguide 1 dag i förväg till medverkande respondenter, detta är en fördel då samtliga respondenter får möjligheten att läsa igenom intervjuguiden som bestod av studiens syfte och studiens intervjufrågor, som delades upp i olika teman som inleds först med att respondenterna berättar om deras befattning för att forskaren ska lära känna dem. Vidare inleds frågor kring rapportering, riskobservation samt övriga frågor.

Litteraturstudie

I detta examensarbetet var första steget att hitta relevant information kring studiens ämne vilket är rapportering av olyckor, incidenter samt riskobservationer. Studieförfattaren ansåg att kunskap bidrar till en god överblick över ämnet som ska undersökas, där all relevant information kommer användas i den kvalitativa undersökningen samt semistrukturerade intervjuer. Underlag för denna uppsats är baserad på vetenskapliga artiklar och litteratur böcker för att stärka studiens teoretiska referensram. Centrala sökord som " rapportering, tillbud, risker, incidenter, byggarbetsplats" har haft sin utgångspunkt vid sökning av de vetenskapliga artiklarna. Datan för detta arbete samlades in dels genom personliga intervjuer med respondenterna 1, 2 och 3 från företaget Thage i Skåne AB. Respondent 1 är klimat, miljö, dels arbetsmiljöchef och respondent 2 och 3 är arbetsledare. Respondent 3, 4 och 5 representerar företaget Serneke där 3 är arbetschef, 4 är projektledare och 5 är arbetsledare. Intervjufrågorna för samtliga respondenter berörde områdena rapportering inom byggbranschen.

Intervjustudie

Intervjun med samtliga respondenter på företaget Thage i Skåne AB genomfördes på plats. Intervjun med respondent 1 som är klimat, miljö och arbetschef tog ca 40 minuter och med de övriga 2 respondenterna som är arbetsledare tog ca 20 minuter var. Intervjun med företaget Serneke skedde via zoom då det inte var möjligt att göra det på plats med anledning av distans. En intervju på 40 minuter gjordes med en arbetschef och en intervju på 20 minuter skedde med en projektledare och arbetsledare.